

به نام آرامش بخش دل؛

ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات یادگیری

(دیکته نویسی، نوشتن، خواندن و ریاضی)

ویژه‌ی متخصصان اختلال یادگیری، والدین و مشاوران

مؤلف: افسانه تاجیک

۱۳۹۷

سرشناسه	: تاجیک ، افسانه (۱۳۵۷).
عنوان و پدیدآور	: ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات یادگیری / نویسنده: افسانه تاجیک
مشخصات نشر	: تهران: نور علم.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۲ ص، مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۲۸۶-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	: براساس اطلاعات فیبا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
موضوع	: کودکان ناتوان در یادگیری -- آموزش و پرورش.
موضوع	: اختلالات یادگیری در کودکان - تشخیص.
موضوع	: اختلالات یادگیری در کودکان - درمان.
شناسه افزود	: تاجیک، افسانه (۱۳۵۷). مولف.
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۷ ۴۴۱۵ ت / LC ۴۷۰۴
رده بندی دیریی	: ۳۷۱/۹۱

نشر نور علم: تهران خ انقلاب - خ منیری جاوید (اردیبهشت) - پ ۱۴ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۹۴ و ۶۶۴۰۵۸۸۰
 فروشگاه در تهران: دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
nooreelm@yahoo.com ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹

نام کتاب: ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات یادگیری

نویسنده: افسانه تاجیک

صفحه آرا: خاطره یزدان خواه

ناشر: نور علم

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۲۸۶-۴

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

چاپ و صحافی: الغدیر

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

فروشگاه در تهران: دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران پایگاه اینترنتی: www.nooreelm.com

موبایل کار: در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با شماره زیر
 ۰۹۱۲۳۳۳۳۴۲۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

۱۳	مقدمه
۱۹	 آیا اختلال یادگیری قابل درمان است یا خیر؟
۲۰	 علل ایجاد اختلالات یادگیری
۲۰	 مراحل تشخیص اختلال یادگیری در دانش آموز
۲۱	 چرا اجرای آزمون هوشی مفید است؟
۲۱	 نظریه غلبه طرفی
۲۱	 شناسایی عدم غلبه طرفی در کودکان و درمان آن
۲۳	 فعالیت‌های مناسب جهت برطرف کردن این نقیصه
۲۴	 بازی‌هایی جهت ایجاد توازن و هماهنگی اندام ادراکی-حرکتی در کودکان
۲۵	 بازی‌هایی جهت ایجاد هماهنگی در عملکرد دو نیمکره مغز
۲۶	 فعالیت‌های ادراک-پساوایی و حرکتی
۲۷	 فعالیت‌هایی جهت هماهنگی دو حس یا دو ادراک به‌طور هم‌زمان
۲۸	 بازی با توپ شیطونک
۲۹	 بازی‌هایی جهت ایجاد و تقویت خلاقیت و تفکر در کودک
۳۱	 مشکلات کودکان دارای اختلال یادگیری در املاءنویسی
۳۱	 درمان اختلال املاءنویسی
۳۴	 نگاه کردن، توجه کردن و تمرکز کردن
۳۵	 الف) ضعف در دقت (حساسیت دیداری)

- ۳۵.....روش های درمانی جهت تقویت حساسیت و یا دقت دیداری
- ۳۶.....(ب) ضعف در حافظه دیداری
- ۳۷.....روش های درمانی جهت تقویت حافظه ی دیداری
- ۳۹.....ضعف در حافظه ی شنیداری
- ۴۰.....روش های درمانی جهت تقویت حافظه ی شنیداری
- ۴۳.....راهنمادهای درمانی بیشتر جهت تقویت حافظه ی شنیداری
- ۵۰.....تقویت تمایز شنیداری
- ۵۰.....تقویت توجه شنیداری
- ۵۱.....تقویت حافظه ی شنیداری
- ۵۲.....حافظه توان دیداری
- ۵۳.....تمرین جهت تقویت درمان حافظه توالی دیداری
- ۵۳.....روش های املاءنویسی مدرن
- ۵۳.....روش تلفیقی املاءنویسی
- ۵۴.....۲۰ راهنبرد عملی جهت تقویت درس املاء فارسی دانش آموزان ابتدایی
- ۵۵.....مشکلات مربوط به املاء
- ۵۸.....راهنمادهای تدریس املاء
- ۶۱.....مفهوم جهت ادراکی
- ۶۳.....مشکلات مربوط به توجه و تمرکز
- ۶۳.....درمان عدم توجه و تمرکز
- ۶۴.....توجه انتخابی
- ۶۶.....روش های بهبود رفتار «توجه کردن»
- ۶۷.....روی توجه انتخابی کار کنید
- ۶۷.....تعداد مطالب و موارد آموزشی که ارائه می کنید، پیچیدگی آن را کم کنید

- افزایش درجه‌ی شدت یا پررنگ‌تر و مهم‌تر جلوه دادن مطالب یا مورد یادگیری..... ۶۷
- استفاده از تازگی و ایجاد جذابیت..... ۶۸
- به‌کارگرفتن حس لامسه و حرکت..... ۶۸
- موضوع‌ها و مطالب را دسته‌بندی کنید و در گروه‌های مشترک ارائه دهید..... ۶۸
- طول مدت توجه را افزایش دهید..... ۶۸
- از زمان سه (ساعت یا کرنومتر) استفاده کنید..... ۶۹
- زمان نگاه خالیف را به تدریج افزایش دهید..... ۶۹
- تعدادی کارهای مفرقه بنودک ارائه دهید..... ۶۹
- در یک زمان واحد، فقط یک کانال حسی (کانال بینایی، کانال شنوایی و ...)
- درخواست‌هایی داشته باشید..... ۶۹
- توجه و دقت زنجیره‌ای را بهبود بخشید..... ۷۰
- تمرین‌هایی پیشنهادی برای تقویت دقت و توجه و تمرکز..... ۷۰
- برای ایجاد تمرکز، تمرین‌های زیر و مشابه آن پیشنهاد می‌شود..... ۷۴
- حافظه..... ۷۷**
- راهبردهایی جهت تقویت حافظه..... ۷۷**
- آزمایش فراخوانی حافظه..... ۷۹
- نکته‌ی تربیتی..... ۷۹
- بازی با چوب کبریت‌ها..... ۸۰
- بازی حافظه با کارت تصاویر و کارت کلمات..... ۸۲
- نقطه‌گذاری کلمات..... ۸۶
- مشکلات کودکان دارای اختلال در نوشتن..... ۹۳**
- درمان اختلالات نوشتن..... ۹۳**
- کودکان با اختلال نوشتن در زمینه‌های زیر مشکل دارند:..... ۹۵

- مشکلات عمده نوشتن به سه دسته تقسیم می‌گردد..... ۹۶
- نارسانویسی ۹۶
- نارسانویسی را می‌توان به شاخه‌های زیر تقسیم کرد:..... ۹۷
- روش‌های درمانی برای تقویت دست‌خط..... ۹۸
- ریشه‌یابی ۱۰۶
- فعالیت‌های ترمیمی برای تقویت عضلات دست..... ۱۰۷
- باز و بسته کردن پیچ و مهره و قفل و کلید..... ۱۰۸
- ریشه‌یابی ۱۱۰
- نشانه ۱۱۰
- بازی‌هایی به جهت تقویت عضلات کوچک و بزرگ دست:..... ۱۱۱
- تمرین جهت تقویت هماهنگی چشم و دست و (هماهنگی دست و پا)
- «جهت رفع مشکلات و اختلالات نوشتن» ۱۱۲
- تمرینات بیشتر جهت هماهنگی چشم و دست ۱۱۵
- مشکلات کودکان دارای اختلالات یادگیری در خواندن ۱۱۷
- درمان اختلالات یادگیری در خواندن ۱۱۷
- ضعف ادراک دیداری در اختلال خواندن..... ۱۱۸
- خواندن مکرر ۱۱۸
- حرکات زبان در ایجاد مشکلات خواندن..... ۱۱۹
- درمان مشکل حرکت زبان کودک دارای اختلال در خواندن..... ۱۲۰
- راهبردهای تدریس جهت تقویت روان‌خوانی ۱۲۱
- تقویت ادراک لامسه و بساوابی..... ۱۲۱
- فعالیت‌های راه‌رفتن..... ۱۲۱
- فعالیت‌های پرتاب کردن و گرفتن..... ۱۲۲

درک داستان‌ها و محتوای مطالب.....	۱۲۴
رابطه‌ی خواندن و نوشتن.....	۱۲۴
راهبردهای فکر کردن.....	۱۲۵
تمرینات پرورش ادراک دیداری، جهت تقویت خواندن.....	۱۲۶
روش فرنالد.....	۱۲۷
تمریناتی بیشتر جهت تقویت خواندن در کودکان دارای اختلال یادگیری.....	۱۲۸
فعالیت‌های ادراک دیداری.....	۱۳۰
تقویت خواندن.....	۱۳۰
روش‌ها مقابل مشکلات ریاضی خواندن.....	۱۳۰
وارونه‌سازی.....	۱۳۱
حرکت انگشت و زیر لب خواندن.....	۱۳۱
مشکلات کودکان دارای اختلالات یادگیری در ریاضی.....	۱۳۳
درمان اختلالات ریاضی.....	۱۳۳
نگهداری ذهنی حجم.....	۱۳۴
مرحله‌ی سوم: نگهداری ذهنی.....	۱۳۵
تمرینات مربوط به تقویت توانمندی‌های کودک تا سه سالگی.....	۱۳۵
تمرینات مربوط به تقویت توانمندی‌های ریاضی در سنین ۳ تا ۶ سالگی.....	۱۳۷
پیش‌نیازهای یادگیری ریاضیات.....	۱۳۸
اختلال در توانایی دیداری - حرکتی و دیداری - ادراکی.....	۱۳۹
درک ضعیف از جهت زمان.....	۱۴۰
اضطراب ریاضی.....	۱۴۱
آموزش مستقیم.....	۱۴۱
راهبردهای یادگیری.....	۱۴۲

- ۱۴۳..... اصول آموزش به دانش‌آموزان دچار ناتوانی‌های یادگیری ریاضی
- ۱۴۳..... تدریس پیش‌نیازهای یادگیری ریاضیات
- ۱۴۴..... استفاده از مفاهیم عینی به انتزاعی
- ۱۴۵..... آموزش تعمیم‌دهی آموخته‌های به موقعیت‌های جدید
- ۱۴۵..... تدریس مفاهیم ریاضی
- ۱۴۵..... طبقه‌بندی و گروه‌بندی
- ۱۴۶..... ردیف کردن
- ۱۴۶..... تناظر یک به یک: جفت کردن
- ۱۴۷..... شمارش
- ۱۴۷..... تشخیص اعداد
- ۱۴۸..... فعالیت‌های حرکتی
- ۱۴۸..... تدریس مهارت‌های ریاضی
- ۱۵۱..... تمرین جهت تقویت حل مسئله در ریاضی
- ۱۵۵..... اختلال یادگیری با مشکلات دیگر هم‌پوشی دارند
- ۱۵۶..... ویژگی‌های کودکان بیش‌فعال (ADHD)
- ۱۵۶..... ویژگی‌های کودکان دچار کمبود دقت و توجه (TA)
- ۱۵۸..... معیارهای تشخیص اختلال کمبود توجه (HA)
- ۱۵۹..... کودکان دارای نافرمانی مقابله‌ای (ODD)
- ۱۵۹..... علائم و نشانه‌های رفتاری کودکان دارای نافرمانی مقابله‌ای (ODD)
- ۱۶۱..... منابع

مهم‌ترین مهارت یک مشاور، شناسایی مشکل مراجع است. هم‌چنین مهم‌ترین وظیفه و مهارت یک معلم، شناسایی کودکان مشکل‌دار در مدرسه است. یکی از این اختلالات که تعدادی از کودکان با آن مواجه هستند و صدمات جبران‌ناپذیری به آنان وارد می‌کند، اختلال یادگیری است. که متأسفانه بعضی اوقات حتی منجر به ترک تحصیل این کودکان می‌گردد. زیرا این کودکان به دلیل وجود اختلال یادگیری با توجه به هوش متوسط و نرمال با بالاتر معمولاً سرکوفت می‌خورند و اعتماد به نفس و عزت نفس خود را از دست می‌دهند. هر چقدر با چکش به سنگ یک سیخ بکوبیم، بیشتر فرو می‌رود و محال است اوج بگیرد. این کودکان به مانند میخی هستند که اطرافیان و حتی اولیاء همیشه ناتوانایی‌های آنان را گوشزد کرده‌اند، در صورتی که توانایی‌ها نادیده گرفته می‌شود. این کودکان باید به موقع شناسایی شوند تا به تدریج به آنان کمک نمود. بنده جهت کمک به این کودکان عزیز عزم خود را جزم نمودم تا بتوانم با به نگارش در آوردن کتابی جامع در این زمینه خوشحالی خانواده‌های آنان را شاهد شوم. کتاب‌های زیادی در این زمینه وجود دارد، بنده هم به تجربه خود کتابی کامل، جامع و کاربردی که هم تشخیص را بیان می‌کند و هم درمان را به نگارش درآورده‌ام، که هم متخصصان درمان اختلالات یادگیری، معلمان، روان‌شناسان و مشاوران و هم والدین می‌توانند به راحتی از مطالب این کتاب بهره‌مند گردیده و استفاده نمایند. باشد که بتوانم گامی بسیار بسیار کوچک، در مقابل قدم‌های بسیار بسیار بزرگی که در این مسیر حرکت نموده‌اند، بردارم.

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار